

Aleg. 202.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o czynnościach VI. Departamentu Wydziału krajowego
za czas od 1. lipca 1888 do końca czerwca 1889.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. października 1889 przekazał Wysoki Sejm komisji prawniczej do załatwienia część sprawozdania z czynności Wydziału krajowego, odnoszących się do departamentu szóstego.

W wykonaniu tej uchwały rozpatrzyła komisya prawnicza czynność tego departamentu i przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Przedewszystkiem zaznacza komisya prawnicza, że w zakresie czynności departamentowi VI. do załatwienia przydzielonych nie zaszła żadna zmiana, że z porównania ze sprawozdaniem za rok 1887/8 okazuje się, iż od 1. lipca 1888 do końca czerwca 1889 liczba exhibitów była o 743 większa, a załatwiono tychże o 753, więcej jak w tym samym czasokresie roku ubiegłego.

Komisya prawnicza uważa za swój obowiązek przedstawić Wysokiemu Sejmowi w krótkości najważniejsze sprawy przez departament VI. Wydziału krajowego załatwione:

Przyjmując do wiadomości sprawozdanie z czynności departamentu VI. Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1887 do końca czerwca 1888 polecił Wysoki Sejm uchwałą na posiedzeniu dnia 24. stycznia 1889 powziął Wydziałowi krajowemu, ażeby:

a) Celem uzyskania tańszego najmu koszar dla c. k. żandarmeryi, gminy i Rady powiatowe w lesistych okolicach położone, gdzie umieszczone są posterunki żandarmeryi do budowy takich koszar zachęcał i przedsiębiorstwa budowy onych udzielaniem znaczniejszych zaliczek na przyszły czynsz najmu koszar, po upewnieniu się, że takowe z pożytkiem dla funduszu krajowego użytymi będą, wspierał.

b) Ażeby zbadał i rozważył czyliby nie należało poczynić u c. k. władz rządowych stosownych kroków celem uzyskania drogą ustawodawstwa zmiany ustaw organizacyjnych c. k. żandarmeryi z dnia 18. stycznia 1850. L. 19 Dz. pr. p. i wydanych na podstawie onej rozporządzeń z dnia 16. lutego 1850. L. 110 i 1. sierpnia 1851. L. 256 Dz. u. p. w tym kierunku, by noclegowe przez skarb państwa za umieszczenie w koszarach jednego żandarma przez dobę w ilości 2 $\frac{1}{2}$ centa funduszowi krajowemu opłacane, podwyższone zostało.

Z polecenia tego wywiązał się Wydział krajowy przedłożeniem sprawozdań z dnia 13. lipca 1889. i z 5. września 1889. załatwionych uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 28. października i 4. listopada 1889., które wymagały rozlicznych korespondencyj i rokowań z Wydziałami powiatowymi i Zwierzchnościami gmin, w których się znajdują posterunki c. k. żandarmeryi.

Równie też wykonał Wydział krajowy, jak to w sprawozdaniu wykazuje, o ile to było możliwe następujące poszczególne polecenia Wysokiego Sejmu.

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 10. grudnia 1887. i z 12. stycznia 1888. polecających Wydziałowi krajowemu zbadanie potrzeby zmiany ordynacyi wyborczej do Sejmu i złożenie sprawozdania, przedłożył Wydział krajowy do L. 32.368/1889 wyczerpujące sprawozdanie z projektem do trzech ustaw proponujących pomnożenie liczby posłów z miasta Krakowa o jednego, z miasta Lwowa o dwóch, nadanie każdoczesnemu rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie i prezesowi Akademii umiejętności w Krakowie głosu wirylnego w Sejmie, wreszcie nadanie prawa głosowania przy wyborze posłów z miast i gmin wiejskich dyplomowanym technikom, którzy otrzymali ten stopień w jednej ze szkół wyższych technicznych austriackich, jako wyborcom uprawnionym bez względu na opłatę podatków.

W wykonaniu polecenia uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 22. stycznia 1889 roku Wydziałowi krajowemu danego, ażeby w drodze właściwej zastrzegł odpowiednią kontrolę nad kolektantami podatkowymi w tych gminach, w których kontrybuenci wobec wchodzącego właśnie w życie indywidualnego systemu opłaty podatków gruntowego i domowo-klasowego zechcą i nadal ich pośrednictwa używać, udał się Wydział krajowy obszerną i gruntownie opracowaną odezwą z dnia 2. marca 1889 L. 2.281 do c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą o wydanie zarządzenia potrzebnego celem zasłonienia podatkujących o ile możności od szkody, jakaby dla nich wyniknąć mogła w razie zatracenia pieniędzy podatkowych przez kolektanta prywatnego, przy czem wykazał, że rozporządzenia wydane co do ustanowienia prywatnych kolektantów wymagają uzupełnienia, celem należytej nad kolektantami kontroli, zaś odezwą z dnia 20. marca 1889. L. 11.766 przesłał dodatkowo do c. k. Prezydium Namiestnictwa podanie Wydziału powiatowego w Nowym Targu z dnia 2. marca 1888. L. 320 tego samego przedmiotu dotyczące.

W pismach tych zwrócił Wydział krajowy także uwagę c. k. Prezydium Namiestnictwa na to, że okólniki wydane przez c. k. Starostwo lwowskie dnia 16. listopada 1888. L. 24.199 zaś przez c. k. Starostwo w Nowym Targu dnia 23. października 1888. L. 14.490 polecające Zwierzchnościom gminnym, by Rady gminne ustanawiały kolektantów, zaopatrywały tychże pełnomocnictwami potwierdzonemi przez Wydziały powiatowe — niezgadają się z oświadczeniem c. k. komisarza rządowego danem z powodu interpelacyi posła Merunowicza na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 12. stycznia 1889. Skutkiem tej odezwy było, że c. k. Prezydium Namiestnictwa udzieliło Wydziałowi krajowemu odpis rozporządzenia c. k. Prezydium krajowej Dyrekcyi Skarbu z dnia 15. marca 1889. L. 92/pr. (alegat 41. sprawozdania) przesłane rozporządzeniem c. k. Prezydium krajowej Dyrekcyi Skarbu, z d. 13. czerwca 1889. L. 589/pr. do odnośnych starostw z poleceniem, aby je wszystkim Zwierzchnościom gminnym zakomunikowały a nadto wyraźnie i stanowczo swoje dawniejsze zarządzenia cofnęły. Poleceniu temu rzeczywiście zadość uczyniono, zarządzenia bowiem, iż kontrybuenci starać się mają o zezwolenie na ustanowienie prywatnego kolektanta u c. k. starostwa (a to za pośrednictwem gmin i Wydziałów powiatowych, zostały uchylone.

Co do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. stycznia 1888. dotyczącej uregulowania poboru podatków w gminach, otrzymał Wydział krajowy odezwę c. k. Prezydium Namiestnictwa z 10. października 1888. L. 10.838/pr. (alleg. 40. spr.) oznajmiającą, że sprawa uregulowania indywidualnego poboru podatków jest przedmiotem starannego rozpatrywania c. k.

Ministerstwa skarbu — że celem wykonywania kontroli nad czynnościami organów gminnych dotyczącymi poboru podatków, w każdym powiecie znaczna ilość gmin podlega co roku ścisłej rewizji przez inspektorów podatkowych.

Nadmienić wreszcie co do spraw podatkowych komisya prawnicza za stosowne uważa, że z dniem 1. listopada 1888. rozpoczęło swe czynności nowych 12 urzędów podatkowych w sprawozdaniu wymienionych, że liczne petycje gmin i obszarów dworskich o ustanowienie urzędów podatkowych odstępował Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa a przekonawszy się z odezwy tegoż c. k. Prezydyum z dnia 3. stycznia 1889. L. 13.796/pr. że nowe urzędy podatkowe mogą być tylko w tych miejscowościach utworzone, które są zarazem i siedzibą sądów powiatowych, nie odstępuje c. k. Prezydyum Namiestnictwa petycji takich gmin, które nie są siedzibami sądów powiatowych.

Uchwałę Wys. Sejmu przekazującą Wydziałowi kraj. petycję wiecu miejskiego z r. 1887 i dawniejsze przez liczne Rady powiatowe i miasta wnoszone w sprawie założenia domu pracy przymusowej wykonał Wydział krajowy przedłożeniem Wysokiemu Sejmowi obszernego sprawozdania z dnia 27. sierpnia 1889. L. W. 30.120, którem wnosi wprowadzenie w życie zakładów pracy przymusowej mogących pomieścić na razie 500 skazańców wyżej lat 18, zaś dla nieletnich skazańców płci męskiej kolonij rolniczych poprawczych obliczonych na 150 głów i wydanie odpowiednich Wydziałowi krajowemu poleceń

W związku z tą sprawą będące polecenie Wysokiego Sejmu, by Wydział krajowy zbadał czy i w jaki sposób mogłyby być zastosowane w naszym kraju postanowienia §. 4. ust. z dnia 24. maja 1885 Nr. 89. Dz. pr. p., załatwił Wydział krajowy w ten sposób, iż okólnikiem z dnia 16. kwietnia 1889 L. W. 1534 polecił Wydziałom powiatowym, ażeby przypomniwały Zwierzchnościom gminnym postanowienia §. 27. ustawy o swojszczyźnie z dnia 3. grudnia 1863 Nr. 105 Dz. u. p. i §. 4. ustawy z dnia 24. maja 1885 Nr. 89. Dz. u. p. pouczyły je, że na mocy tych postanowień służy gminom prawo, napotkanej lub przebywającej w jej okręgu osobie zdolnej do pracy, a niemającej środków do utrzymania i niezarabiającej w sposób dozwolony, wyznaczyć pracę jej zdolnościom odpowiednią za zapłatą lub wyżywieniem i zachęcały gminy do wykonywania o ile możliwości tego im przysługującego prawa, czem choć w części mogłyby pokrywać koszta utrzymania i transportu podobnych indywiduów.

Na uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 6. września 1884 wzywającą c. k. rząd, ażeby wpłynął na to, iżby w nowym kodeksie karnym, obok innych postanowień co do kary więzienia, umieszczone zostały przepisy, któreby przewidywały i unormowały kary za pomocą osiedlania w rolniczych koloniach karno-poprawczych, zbrodniarzy ze stanu rolniczego, po raz pierwszy przed trybunałem karnym stojących, i ażeby raczył jak najspieszniej przedsięwziąć odpowiednie kroki w tym kierunku, iżby w kraju naszym urządzoną została podobna kolonia rolnicza karno-poprawcza, na razie przynajmniej dla przestępców nieletnich, otrzymał Wydział krajowy opartą na reskrypcie c. k. Ministra sprawiedliwości z dnia 11. kwietnia 1886 L. 1786/85 z c. k. Prezydyum Namiestnictwa odpowiedź, że c. k. Ministerstwo sprawiedliwości wyraziło gotowość do wzięcia tej kwestyi pod ścisłą rozważę przy wniesieniu projektu nowej ustawy karnej, a gdy c. k. rząd wniósł do Izby poselskiej Rady państwa projekt nowej ustawy karnej, wystosował Wydział krajowy, opierając się na tej odpowiedzi c. k. rządu dnia 31. maja 1889 L. W. 19820 do p. Dra Maksymiliana Machalskiego, posła do Rady państwa i przewodniczącego nieustającej komisji dla projektu nowej ustawy karnej, pismo przedstawiające dokładnie i wyczerpująco potrzebę i niezwykle znaczenie, jakie dla naszego kraju miałoby zaprowadzenie kolonij rolniczych karno-poprawczych z prośbą, aby sprawę tę pod światłą rozważę komisji oddać i wpływem swoim przychylnie i z interesami kraju naszego zgodne załatwienie onej wyjednać raczył.

Jak z zeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego wiadomo, sprawa reformy postępowania niespornego jest od przeszło 20 lat w toku, wskutek uchwały bowiem Wysokiego Sejmu z dnia 26. marca 1866 wzywającej c. k. rząd do przedłożenia projektu do ustawy zaprowadzającej instytucję sędziów pokoju, która została bez odpowiedzi i z dnia 28. października 1869 przedłożył Wydział krajowy w roku 1871 projekt do ustawy o sądach pokoju, która przez Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 6. grudnia 1872 uchwalona, nieuzyskała sankcyi.

Uchwałą z dnia 27. maja 1875 wezwał Wysoki Sejm c. k. rząd o jak najspieszniejsze przeprowadzenie w właściwej drodze reformy ustawy z dnia 9. sierpnia 1854, zaś uchwałą z dnia 5. października 1881, aby wypracował i do konstytucyjnego traktowania przedłożył projekt ustawy postępowania niespornego w kierunku, by postępowanie spadkowe poruczonem zostało sądom pokoju, opieka nad nieletnimi i kuratela niewłasnowolnych radom familijnym pod kontrolą sądów pokoju, lecz te wezwania równie jak późniejsze z r. 1883 i 1885 nie odniosły żadnego skutku.

Na wniosek postawiony przez posła Madejskiego dnia 19. stycznia 1888 i z polecenia Wysokiego Sejmu wystosował Wydział krajowy dnia 19. czerwca 1888 L. W. 3.578 odezwę do Prezydów obydwu c. k. wyższych Sądów krajowych o pozwolenie, ażeby delegat Wydziału krajowego przejrzał akta spadkowe w niektórych sądach powiatowych i zaprosił ankietę prawniczą na dzień 25. lipca 1888, na którym to posiedzeniu uchwalono wezwać wszystkie Wydziały powiatowe, aby się postarały od wszystkich gmin o odpowiedzi na szereg postawionych pytań; przesłać ten sam kwestyonaryusz wszystkim c. k. notaryuszom, wydelegować urzędnika Wydziału krajowego, ażeby w c. k. sądach powiatowych w celu wyświecenia niektórych dat z tą sprawą w związku będących, przejrzał akta spadkowe.

Gdy Prezydya obydwu c. k. wyższych Sądów krajowych udzieliły żądane pozwolenie, zamianował Wydział krajowy delegata, polecając mu dokładne przejrzenie aktów spadkowych i opiekuńczych z szeregu 8 lat w kilkunastu sądach obydwu okręgów c. k. wyższych Sądów krajowych.

Przygotowawcze te czynności, mające na celu zebranie potrzebnych materyałów, wymagają dłuższego czasu; komisya prawnicza nie wątpi, że po ukończeniu tychże, Wydział krajowy jak najspieszniej poleceniu Wysokiego Sejmu zadość uczyni.

W sprawie fundacyi ś. p. Józefa Kosvitzkiego, który przeznaczył testamentem z d. 1. czerwca 1875 kapitał 1.000 w m. k. w obligacyi indemnizacyjnej, z którego procenta wypłacane być mają więźniom poprawionym c. k. sądu krajowego karnego w Krakowie, przedłożył Wydział krajowy jeszcze dnia 1. marca 1887 L. W. kr. 65.560 c. k. Namiestnictwu projekt aktu fundacyjnego z prośbą o rychłe oznajmienie o tym projekcie; — sprawa ta jednak mimo dwukrotnych odezw Wydziału krajowego z 25. lipca 1888. L. W. 32.181 i z dnia 16. kwietnia 1889. LW. 16.481 dotąd załatwioną nie została. Z uwagi, że zwłoka nie może być przypisaną Wydziałowi krajowemu, wyraża komisya prawnicza przekonanie, iż Wydział krajowy nie spuści tej sprawy z oka.

W sprawie dotyczącej wezwania c. k. rządu by się postarał o postanowienia, aby pretensye wynikające z drobnej sprzedaży gorących napojów w gminach wiejskich nie mogły być sądownie dochodzone, poruszonej wnioskiem posła Bobczyńskiego, nie widział się Wydział krajowy spowodowanym do czynienia w tym kierunku starań, a to z powodu, iż ustawa z 19. lipca 1877. L. 67 Dz. u. p. daje dłużnikowi dostateczną ochronę.

Komisya prawnicza mniema, że wobec postanowienia §. 2. powołanej ustawy, że pretensye do gości za dawane tymże w traktyerniach lub szynkowniach napoje wysokokowe, nie mogą być sądownie poszukiwane, jeżeli biorący na kredyt trunki wysokokowe nie zapłacił dawniejszego długu tego samego rodzaju temu samemu wierzycielowi winnego, z którego wypływa, iż pretensye kilku wierzycieli za napoje wysokokowe raz tylko u każdego na kredyt wzięte, mogą być sądownie dochodzone, wniosek posła Bobczyńskiego miał na celu obostrze-

nie postanowienia powyższego mając jednak na uwadze, że wypadki, by ktoś w kilku szynkach lub traktyerniach zadłużał się za brane na kredyt napoje wysokowe w gminach wiejskich zbyt rzadko się wydarzają, komisya prawnicza nie uważa za potrzebne zalecać staranie się o dalsze w tym kierunku obostrzenia.

W sprawie uwolnienia ludności wiejskiej od zbyt wielkich i uciążliwych dla niej kosztów z powodu dokonywania wpisów hipotecznych wyjednał Wydział krajowy odezwą dnia 20. stycznia 1889. LW. 2.469 do c. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego we Lwowie wystosowaną, okólnik tegoż c. k. Prezydyum z dnia 12. kwietnia 1889. L. 3.322 do wszystkich c. k. sądów powiatowych i miejsko-delegowanych wydany, zachęcający je, by podania hipoteczne spisywano w sądzie protokolarnie, a do wnoszenia żądań hipotecznych wyznaczono jeden stały dzień w tygodniu, na któryby strony z potrzebnymi dokumentami jawić się mogły, a gdy taki sam okólnik już przedtem wydało c. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego w Krakowie, wyjednał tym sposobem ulgę dla ludności wiejskiej zbyt uciążliwych dla niej kosztów z powodu dokonywania wpisów hipotecznych.

Na wezwanie zaś Wysokiego Sejmu z dnia 14. stycznia 1888 do c. k. rządu, aby w drodze właściwej wyjednał uproszczenie i obniżenie kosztów wpisów w księgi gruntowe zmian w posiadaniu i własności nieruchomości niżej 300 zł. w. a. nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi.

Jak świadczą liczne sprawozdania Wysokiemu Sejmowi przedłożone, wykonał Wydział krajowy polecenia Wysokiego Sejmu dotyczące utworzenia nowych sądów powiatowych, mianowicie w sprawie utworzenia w granicach c. k. starostwa złoczowskiego czwartego sądu powiatowego z siedzibą w Pomorzanach; w sprawie utworzenia trzeciego sądu powiatowego w terytorjum c. k. starostwa ropczyckiego z siedzibą w Wielopolu, w sprawie utworzenia w obrębie c. k. starostwa brzeskiego czwartego sądu powiatowego i petycji kilku Wydziałów Rad powiatowych i Rady gminnej miasta Rawy ruskiej, o utworzenie nowego c. k. sądu kollegialnego z siedzibą w Rawie ruskiej — jak niemniej polecenia dotyczące zmiany okręgów sądowych i c. k. starostw przez przeniesienie gmin i obszarów dworskich do innych okręgów c. k. sądów powiatowych i c. k. starostw.

Załatwienie tego rodzaju poleceń Wysokiego Sejmu wymagało zasięgnięcia wiadomości o stosunkach miejscowych zdań władz autonomicznych i rządowych. Komisya prawnicza musi tu z przykrością zaznaczyć, że wiele Wydziałów Rad powiatowych zwlekało odpowiedzi na zapytania Wydziału krajowego tak, iż kilkakrotne upomnienia bywały potrzebne, co przysparzało departamentowi VI. niemało pracy, a jest także przyczyną, iż niektóre polecenia Wysokiego Sejmu dotąd nie mogły być załatwione.

Liczne podania wniesione przez Reprezentacye powiatowe o wyjednanie u c. k. władz rządowych, ażeby termin dostawy koni do klasyfikacji wojskowej przypadł w porze dogodnej dla właścicieli tudzież, by w powiecie więcej było punktów zbórnych do klasyfikacji, wreszcie, by gminy uwolnione zostały od obowiązku dostarczania dla komisji wykonujących pobór koni dla c. k. wojska pisarzy biegłych w języku niemieckim, odstąpił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu do możliwego uwzględnienia, i otrzymał w odpowiedzi trzy odezwy w sprawozdaniu jako alegaty 42. 43. 44. dołączone tej treści, iż termin do przeprowadzenia klasyfikacji koni wyznacza c. k. Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z c. k. Ministerswem wojny dla całego państwa, że więc c. k. Namiestnictwo przy ustanawianiu szczegółowego planu czynności komisji klasyfikacyjnej od wyznaczonego terminu odstąpić nie może;

że celem ułatwienia właścicielom koni dostawiania onych, ustanawia się zawsze w każdym powiecie po kilkanaście miejsc zbórnych tak, iż odległość pojedynczych gmin od tychże nie bywa większą jak 3 do 5 kilom., że jednak c. k. Namiestnictwo nie omieszka w razie potrzeby na wniosek politycznych władz powiatowych, do których Wydziały powiatowe w tej sprawie udawać się zechcą, ustanowić większą ilość miejsc zbórnych; — wreszcie, że

obowiązek gmin dostarczania dla komisji pisarzy biegłych w języku niemieckim, opiera się na ustawie z dnia 16. kwietnia 1873. L. 77 Dz. u. p. i rozporządzeniach ministerjalnych z 1. sierpnia 1873. L. 135, 136 Dz. u. p., wedle których naczelnicy gmiu obowiązani są do współdziałania przy konskrypcji względnie klasyfikacji koni, że co do sposobu wykonania, w braku wyraźnego przepisu ustawy, zastosować się mają gminy do rozporządzeń w tej mierze przez władzę wydanych (§. 58 ust. gm.) tem więcej, gdy ze składu komisji klasyfikacyjnej i okoliczności, iż znawca interweniujący jest wojskowym a więc obowiązany do objaśnienia swego zdania jedynie w języku niemieckim, wypływa niewątpliwie obowiązek gmin do dostarczania komisji odpowiednich sił pisarskich biegłych w języku niemieckim.

Wydział krajowy nie podziela z powodów w sprawozdaniu przytoczonych zapatrywania c. k. Namiestnictwa sądząc, że z powołanych przepisów obowiązek wspomniany nie wypływa; komisya prawnicza nie odmawia wprawdzie temu zdaniu Wydziału krajowego pewnego uprawnienia, nie uważa jednak za stosowne, zalecić dalszego Wysokiemu Sejmowi w tym kierunku działania, które ze względu na ogólne postanowienia §. 58. ust. gm. nie odniosłyby prawdopodobnie pożądanego skutku.

Przedłożone Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 5. marca 1889. L. W. 6.365 przedstawia przebieg sprawy wydania jednolitej ustawy łowieckiej dla kraju naszego — i czynności w tej sprawie podjęte; zaznaczyć tu tylko komisya prawnicza musi, że ostatnimi czasy udzielony został Wydziałowi krajowemu przez rząd projekt ustawy łowieckiej dla kraju naszego z wezwaniem do ankiety, który to projekt zapewne jako przedłożenie rządowe będzie na najbliższej sesji Wysokiego Sejmu przedmiotem obrad i uchwały.

Nadmieniając nakoniec, że Wydział krajowy w sprawie pospolitego ruszenia polecił wszystkim Wydziałom powiatowym, ażeby w przyszłości w terminie ustawą oznaczonym proponowały wszystkich naczelników gmin do służby w pospolitem ruszeniu obowiązanych, do zwolnienia od tej służby, i wyjednał po przeprowadzeniu rokowań z c. k. komendami obrony krajowej we Lwowie i w Krakowie, uwolnienie od służby w pospolitem ruszeniu 1957 funkcyjaryuszów gminnych i zatrudnionych przy zakładach krajowych;

że załatwiał sprawy szupaśnictwa dotyczące, i ściąganie opłat od szynkarzy dla funduszu propinacyjnego ustawą z 30. grudnia 1875. zaprowadzonych, które spodziewać się należy, z wyjątkiem owych dla miast pozostać mających do końca roku 1910. w posiadaniu prawa propinacji z dniem 1. stycznia 1890. przejdzie na Dyrekcję c. k. galic. funduszu propinacyjnego —

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1. lipca 1888. do końca ozerwca 1889. do wiadomości.

Zoll w. r.
Przewodniczący.

Dworski w. r.
Sprawozdawca.